

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2679/2019
15.07.2021. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Александар Ђурашиновић, адвокат из ..., против тужене „МТС Банке“ АД са седиштем у Београду, коју заступа др Немања Алексић, адвокат из ..., ради раскида уговора и накнаде штете, одлучујући о ревизијама странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6492/18 од 11.01.2019. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиоца и тужене изјављене против пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6492/18 од 11.01.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 7113/17 од 09.02.2018. године раскинут је уговор о дугорочном кредиту број .. закључен дана 09.07.2007. године између производно занатске радње „Колектив инжењеринг“ ПР АА, чији је правни следбеник тужилац и „МТС Банке“ АД као правног следбеника Косовско Метохијске банке „АД Звечан“. (став 1. изреке). Делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу исплати износ од 489.173,00 динара са законском затезном каматом од 02.12.2009. године до исплате. (став 2. изреке). Одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати законску затезну камату на досуђени износ од 489.173,00 динара почев од 21.05.2008. године до 01.12.2009. године. (став 3. изреке) Одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати на име накнаде штете преко досуђених 489.173,00 динара а до тражених 2.118.500,00 динара, дакле за 1.629.327,00 динара, износ од 139.442,00 динара и на основу измакле користи износ од 100.000.000,00 динара све са законском затезном каматом од 21.05.2008. године до исплате. (став 4. изреке) Одбачен је компензациони приговор којим је тужена тражила да се обавезе тужилац на исплату износа од 312.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.07.2008. године до исплате као недозвољен. (став 5. изреке) Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 29.000,00 динара. (став 6. изреке)

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6492/18 од 11.01.2019. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена наведена првостепена пресуда у ставу првом, другом, четвртм, петом и шестом изреке. Одређено је да свака страна сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у одбијајућем делу захтева благовремено је изјавио ревизију тужилац због погрешне примене материјалног права и тужена у усвајајућем делу захтева због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и налази да су ревизије неосноване.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности. Ревизијом тужене се неосновано указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. Закона о парничном поступку јер су побијаном одлуком оцењени битни жалбени наводи и наведени разлози које је суд узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничком стању између Косовско Метохијске банке АД Звечан и производно занатске радње „Колектив инжињеринг“ ПР АА закључен је 09.07.2007. године уговор о дугорочном кредиту којим је тужиоцу као кориснику кредита одобрен дугорочни кредит у висини од 1.221.000,00 динара са роком враћања у осам једнаких кварталних ануитета. Одобрени кредит је наменски и користи се за куповину машине за резање обле грађе „Лајмет 1200“ која је у власништу банке а даном потписивања овог уговора сматра се да је корисник кредита преузео од банке наведену машину. Косовско Метохијска банка АД Звечан је 07.10.2010. године променила назив у „Дунав банку“ АД Звечан, која је брисана из регистра 19.12.2012. године и уписана „Дунав банка“ АД Београд а затим променила име 18.05.2015. године у „МТС Банка“ АД Београд. Занатска радња тужиоца је брисана из регистра. Спорна машина „Лајмет 1200“ правном претходнику тужене банке као извршном повериоцу је досуђена у извршном поступку Трговинског суда у Краљеву, решењем од 10.09.2007. године на име дуга извршног дужника Предузећа „Јанковина“. У овом поступку треће лице Предузеће „Теа“ је уложило приговор да машина не може бити предмет извршења јер је власништво наведеног предузећа према приложеном рачуну. Правни претходник тужене банке није примио у посед спорну машину, нити је предао тужиоцу. Извршни поступак у коме је машина досуђена правном претходнику тужене је обустављен 18.01.2010. године при чему „Косовско Метохијска банка“ по пријему ове одлуке није изјавила правни лек. Тужилац је 24.05.2008. године писаним путем захтевао од правног претходника тужене раскид уговора који банка није прихватила већ је доспеле неплаћене износе ануитета на име купопродајне цене принудним путем наплаћивала у извршном поступку. Правноснажном пресудом Привредног суда у Краљеву 28.10.2010. године одбијен је тужбени захтев овде тужиоца за поништај уговора од 09.07.2007. године а правноснажном пресудом Вишег суда у Краљеву од 23.02.2015. године одбијен је тужбени захтев овде тужиоца за накнаду штете против

Републике Србије због неправилног и незаконитог рада трговинског суда. Из налаза и мишљења вештака утврђена је укупна вредност покретних ствари овде тужиоца од 489.173,00 динара пописаних и продатих у извршном поступку ради наплате дуга по захтеву правног претходника тужене по основу спорног уговора.

На утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови оценили да спорни уговор носи назив уговор о дугорочном кредиту али да је права воља уговорних страна била продаја наведене машине и плаћање купопродајне цене у ратама, да банка није била власник продате машине ни пре ни после закључења уговора нити је била у поседу машине нити исту предала тужиоцу као купцу. Наиме, тужена банка, сагласно члану 1065. Закона о облигационим односима није ставила тужиоцу на располагање одређен износ новчаних средстава нити се тужилац обавезао да добијени износ новца врати са каматом већ је банка продала тужиоцу спорну машину представљајући се као власник. Такође тужена сагласно обавези из члана 454. став 1. истог закона није извршила предају продате машине тужиоцу као купцу и циљ уговора није остварен. Код оваквог стања правилно је примењено материјано право и то одредбе члана 122, 124, 454. и 460, Закона о облигационим односима усвајањем тужбеног захтева за раскид уговора услед неизвршења уговорне обавезе тужене. Тужилац као оснивач брисане занатске радње – купац има право на основу члана 132. став 2. Закона о облигационим односима на враћање наплаћеног износа купопродајне цене по раскинутом уговору са каматом услед чега је правилно одлучено и делимичним усвајањем тужбеног захтева за исплату износа од 489.173,00 динара са каматом.

Неосновано се ревизијом тужене указује да је тужба за раскид уговора због неиспуњења недозвољена, јер се уговор раскида вансудски, простом изјавом уговорне стране. Закон о облигационим односима не искључује могућност судског раскида уговора. У овом случају тужилац је писаним путем обавестио банку о раскиду уговора али банка није прихватила раскид и активирала је менице за принудну наплату цене. Стога парница за раскид уговора отклања неизвесност у вези спорног правног односа странака и поднета тужба је дозвољена и тужбени захтев у овом делу основан.

Висина накнаде датог од стране тужиоца по раскинутом уговору је правилно утврђена вештачењем при чему је правилно тужбени захтев делимично одбијен јер тужилац има право на вредност пописаних и продатих ствари према стању у време одузимања.

Правилно је одбијен тужбени захтев за накнаду штете на име тражене измакле користи јер тужилац супротно члану 189. став 3. Закона о облигационим односима није доказао да је могао основано да очекује добитак према редовном току ствари или према посебним околностима, који је спречен штетниковом радњом, односно пропуштањем испоручења купљене машине. Није спорно да је тужилац био предузетник и да је купљена машина имала намену резања обле грађе из делатности тужиоца, међутим тужилац је пропустио да пружи доказе о обиму свог пословања, заради и могућностима стицања зараде коришћењем спорне машине. Стога су наводи о претрпљеној штети услед измакле користи тужиоца остали паушални и нису испуњени законски услови за накнаду.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова

за састав одговора на ревизију применом члана 154. Закона о парничном поступку јер се не ради о потребним трошковима парнице.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић